

1. Uit het Rapport-Knüppe en uit de andere feiten die bekend zijn geworden, en die hiervoor beknopt zijn weergegeven, volgt dat FC Twente een niet-integere organisatie was. Dat gold zowel voor haar interne reilen en zeilen als voor haar externe handelen. Intern week de zeggenschaps- en beslissingsstructuur af van de formeel kenbare statutaire structuur. Belangrijke besluiten werden in een informeel vergadercircuit door een of enkele statutaire functionarissen genomen. In lang niet alle gevallen waren andere statutaire functionarissen (volledig) op de hoogte van deze besluiten en de achtergrond daarvan. De toezichthoudende en de uitvoerende functies liepen door elkaar. Toezichthouders en bestuurders hadden mede belangen als financier. Het is niet vanzelfsprekend dat de belangen van FC Twente en de persoonlijke belangen als financier in alle gevallen parallel liepen. Op werknemers van FC Twente is vanuit de top van de organisatie grote druk uitgeoefend. Die druk was zodanig dat sommige werknemers daarbij de integriteit van hun handelen uit het oog verloren. Zo zijn opdrachten van (individuele leden van) het bestuur uitgevoerd om schijncontracten op te stellen en aan te gaan, om de licentiecommissie onvolledig en onjuist te informeren en om bestanden van een computer te wissen. De interne gang van zaken – die zonder omhaal van woorden frauduleus genoemd kan worden – heeft geleid tot een onverantwoorde interne bedrijfsvoering van FC Twente.
2. De niet-integere interne organisatie van FC Twente heeft zich ook extern gemanifesteerd. De licentiecommissie heeft met stijgende verbazing kennisgenomen van hetgeen in de afgelopen periode naar buiten is gekomen. Het licentiesysteem is door FC Twente herhaaldelijk, bewust en systematisch met voeten getreden en de licentiecommissie is herhaaldelijk opzettelijk en doelbewust misleid. Die handelwijze ondermijnt het functioneren van het licentiesysteem, draagt bij aan oneerlijke concurrentie tussen betaaldvoetbalclubs, leidt tot inkomsten voor FC Twente die niet genoten zouden zijn als de gang van zaken eerlijk was geweest (bijv. televisiegelden), leidt tot transfers, mogelijk ten nadele van andere betaaldvoetbalclubs, die bij een integere handelwijze geen doorgang zouden hebben gevonden. De risicovolle en onverantwoorde interne bedrijfsvoering van FC Twente heeft bovendien geleid tot benadeling van schuldeisers. FC Twente heeft niet alleen haar eigen belangen ernstig geschaad en haar voortbestaan in de waagschaal gesteld, maar ook de belangen van haar schuldeisers (waaronder de gemeente Enschede), van andere clubs, de KNVB en de reputatie van het Nederlandse voetbal. Zij heeft bovendien met deze handelwijze het vertrouwen van haar supporters beschaamd.

Reikwijdte van de huidige besluitvorming

3. De licentiecommissie heeft in het Decemberbesluit onder meer de licentie van FC Twente ingevolge artikel 12 lid 2, aanhef en onder c, van het Licentiereglement voorwaardelijk ingetrokken. Aan dit besluit lag ten grondslag de ernstige misleiding van de licentiecommissie in de kwestie-Doyen voor zover aan de licentiecommissie bekend op het moment van besluitvorming. De licentiecommissie heeft op dat moment overwogen om de licentie onvoorwaardelijk in te trekken. Zij kwam echter uiteindelijk tot het oordeel dat dit toen niet goed mogelijk was omdat het op 15 december 2015 opleggen van een sanctie in de vorm van een onvoorwaardelijke intrekking van de licentie, zonder verder onderzoek, uit een oogpunt van zorgvuldigheid – gegeven de toen nog weinig vaststaande feiten op dat ogenblik – niet of nauwelijks te onderbouwen was. Daarbij roept de licentiecommissie het volgende in herinnering. Ten tijde van het bekend worden van de kwestie Doyen waren FC Twente en de gemeente Enschede in een vergevorderd stadium om de gemeente een garantie van EUR 32 miljoen te laten stellen voor de herfinanciering van de Grolsch Veste. Een noodzakelijk definitief besluit hiertoe door de

gemeente kon uitsluitend worden genomen als er nog voor het einde van het kalenderjaar 2015 uitzicht was op het behoud van de licentie. Wegens de toen voor de licentiecommissie beperkt beschikbare informatie over de kwestie-Doyen en het nog niet op de hoogte zijn van alle later opgekomen onregelmatigheden is gekozen voor een voorwaardelijke intrekking van de licentie omdat toen het voortbestaan van FC Twente op het spel stond en zowel de gemeente Enschede als FC Twente op een spoedige besluitvorming aandrong ter voorkoming van discontinuïteit halverwege de competitie.

4. De licentiecommissie heeft thans de taak om te bezien a) in hoeverre FC Twente heeft voldaan aan de voorwaarden die zij heeft gesteld aan de voorwaardelijke intrekking van de licentie en wat het gevolg daarvan is voor definitieve intrekking van de licentie op basis van het Decemberbesluit en b) wat de gevolgen voor FC Twente moeten zijn voor de nadien nog naar buiten gekomen informatie in de kwesties Tadic, Corona en Engelaar. Ook in die – op 15 december 2015 voor de licentiecommissie nog onbekende – kwesties is sprake geweest van opzettelijke en doelbewuste misleiding van de licentiecommissie door FC Twente. De licentiecommissie merkt in dit verband hier al vast op dat (een deel van) die informatie op dat moment binnen FC Twente al wel bekend was bij verschillende functionarissen en dat hierover tijdens het overleg op 10 december 2015 slechts in algemene, niet alarmerende bewoordingen een uitspraak is gedaan ('mogelijk meer onregelmatigheden').

(a) Voorwaardelijke intrekking van de licentie bij besluit van 15 december 2015

5. De licentiecommissie heeft met positief advies van de centrale spelersraad in het Decemberbesluit onder punt E, de licentie van FC Twente ingetrokken, tenzij FC Twente:
- a. *volledige medewerking verleent aan een door de licentiecommissie voor rekening van FC Twente op te dragen onderzoek naar*
 - i. *de betrokkenheid van een ieder binnen de organisatie van FC Twente en de aan haar gelieerde entiteiten (onder meer Stichting FC Twente '65 en Future Capitalinvestments B.V.), al dan niet belast (geweest) met bestuurlijke of toezichthoudende verantwoordelijkheid, teneinde die personen te weren van enigerlei bestuurlijke, toezichthoudende, financiële en organisatorische toekomstige bemoeienis met FC Twente of de aan haar gelieerde entiteiten; en*
 - ii. *de bestuursstructuur en bestuurlijke organisatie van FC Twente en de aan haar gelieerde entiteiten (onder meer Stichting FC Twente '65 en Future Capitalinvestments B.V.) teneinde tot aanbevelingen te komen om die structuur en organisatie te verbeteren,*
- een en ander zodat de geconstateerde misstanden in de toekomst kunnen worden voorkomen;*
- b. *de uit voormeld onderzoek voortvloeiende aanbevelingen onvoorwaardelijk en binnen het door de licentiecommissie vastgestelde tijdpad aanvaardt en implementeert. Hierbij is het streven om het onderzoek te laten plaatsvinden in januari/februari 2016 en de implementatie in beginsel voltooid te hebben per 1 mei 2016. Over de precieze onderzoeksopdracht en de aan te trekken onderzoeker(s) vindt overleg plaats tussen de licentiecommissie en de gemeente Enschede;*
 - c. *gedurende drie seizoenen afziet van het deelnemen aan een Europese competitie, ingaande seizoen 2016/17 en eindigende na afloop van seizoen*

2018/19 en onherroepelijk toezegt voor deze seizoenen (2016/'17, 2017/'18 en 2018/'19) geen UEFA licentie te zullen aanvragen;

- d. *met de onder a., b. en c. genoemde voorwaarden (en het onvoorwaardelijk voldoen daaraan) akkoord gaat en dit schriftelijk bevestigt aan de licentiecommissie uiterlijk één dag na dagtekening van de onderhavige brief."*

6. De licentiecommissie constateert dat FC Twente de onderdelen van het Decemberbesluit onder punt E.a-d als volgt is nagekomen:
- a. FC Twente heeft meegewerkt aan het onderzoek door de heer Knüppe;
 - b. FC Twente heeft blijkens de aangeleverde informatie op 29 april 2016 en de nadien op 9 mei 2016 aanvullende informatie de aanbevelingen uit het Rapport-Knüppe zoveel mogelijk overgenomen en aangekondigd het bestuurlijke reorganisatieproces onverminderd voort te zetten bij behoud van de licentie;
 - c. Op 15 december 2015 heeft FC Twente toegezegd geen UEFA licentie te zullen aanvragen tot en met seizoen 2018/'19;
 - d. De schriftelijke bevestiging door FC Twente van een en ander is op 15 december 2015 gegeven.
7. Uit het voorgaande volgt dat FC Twente heeft voldaan aan de voorwaarden die de licentiecommissie in het Decemberbesluit heeft gesteld ter voorkoming van intrekking van de licentie van FC Twente. Dat betekent dat de licentie van FC Twente op grond van het Decemberbesluit niet is ingetrokken.
- (b) Gevolgen van de na 15 december 2015 naar buiten gekomen informatie
8. De licentiecommissie staat thans voor de vraag wat de gevolgen voor FC Twente moeten zijn van de na 15 december 2015 nog naar buiten gekomen informatie in de kwesties Tadic, Corona en Engelaar. Zoals hiervoor opgemerkt is ook in die – op 15 december 2015 voor de licentiecommissie nog onbekende – kwesties sprake geweest van opzettelijke en doelbewuste misleiding van de licentiecommissie door FC Twente. Eveneens is hiervoor opgemerkt dat (een deel van) die informatie op dat moment binnen FC Twente al bekend was bij verschillende functionarissen en dat hierover tijdens het overleg op 10 december 2015 slechts in algemene, niet alarmerende bewoordingen een uitspraak is gedaan ('mogelijk meer onregelmatigheden'). De licentiecommissie rekent FC Twente ook zwaar aan dat functionarissen van FC Twente nog op 30 december 2015 een bespreking voerden over de kwestie Tadic, terwijl de licentiecommissie op dat moment in het ongewisse was over deze kwestie.
9. De licentiecommissie is van oordeel dat ook de handelwijze van FC Twente zoals die blijkt uit de na 15 december 2015 naar buiten gekomen informatie in de kwesties Tadic, Corona en Engelaar een sanctie rechtvaardigen. Het Licentiereglement biedt twee mogelijkheden: een geldboete (met een maximum van EUR 45.250,- per overtreding) of de intrekking van de licentie. Op dit moment is het (nog) niet mogelijk als sanctie op te leggen het plaatsen in de naast lagere competitie met ingang van het eerstvolgende seizoen.
10. De informatie over de handelwijze van FC Twente en de daaruit voortvloeiende overtredingen van het Licentiereglement die na het Decemberbesluit nog naar buiten is gekomen, duidt – meer dan de licentiecommissie ten tijde van dat besluit had kunnen voorzien – op een stelselmatige, opzettelijk misleidende handelwijze van FC Twente om

het licentiesysteem te omzeilen en de licentiecommissie om de tuin te leiden. Het was – zogezegd – een onderdeel van haar bedrijfsvoering. Daarbij deinsden FC Twente en haar functionarissen er niet voor terug om overeenkomsten te vervalsen, te werken met onjuiste facturen en misleidende informatie te verstrekken aan de licentiecommissie. In het licht van al hetgeen thans bekend is, kan geconcludeerd worden dat de kwestie Doyen niet een incident is geweest, maar paste in een patroon van stelselmatig niet-integer handelen van FC Twente. De licentiecommissie vindt dat de ernst van de feiten die na 15 december 2015 naar buiten zijn gekomen, zich in de op te leggen sanctie moet weerspiegelen. Daarbij kent zij ook betekenis toe aan het feit dat na 15 december 2015 pas duidelijk is geworden hoe stelselmatig het patroon van opzettelijke schending van het licentiesysteem en misleiding van de licentiecommissie is geweest. Zij acht het opleggen van een maximale boete van EUR 45.250,- voor deze feiten en in deze omstandigheden een zodanig disproportioneel lichte sanctie dat het opleggen van deze sanctie afbreuk zou doen aan de status van het licentiesysteem binnen het betaalde voetbal, de naleving van het Licentiereglement in het algemeen en de positie van de licentiecommissie daarbinnen in het bijzonder.

11. Het voorgaande betekent dat als sanctie resteert het intrekken van de licentie op grond van artikel 12 lid 2, aanhef en onder c van het Licentiereglement. De handelwijze van FC Twente en de daaruit voortvloeiende overtredingen van het Licentiereglement die na het Decemberbesluit naar buiten zijn gekomen en het patroon van stelselmatig niet-integer handelen van FC Twente dat daaruit blijkt, rechtvaardigen de intrekking van de licentie van FC Twente naar het oordeel van de licentiecommissie ten volle. Ten overvloede merkt de licentiecommissie op dat als zij op 15 december 2015 had geweten wat zij nu weet, waarbij geldt dat de reikwijdte van het stelselmatig niet-integer handelen op dat moment haar voorstellingsvermogen te boven ging, zij zonder twijfel de licentie al op dat moment onvoorwaardelijk zou hebben ingetrokken.
12. Bij het voorgaande merkt de licentiecommissie op dat zij er niet aan voorbij kan gaan dat er inmiddels vijf maanden zijn verstreken en dat FC Twente in die periode veel ten goede heeft veranderd. De licentiecommissie wijst er in dat verband op dat alle functionarissen die hebben bijgedragen aan het hiervoor omschreven niet-integere handelen het veld hebben geruimd, dat FC Twente een nieuwe bestuursstructuur heeft opgetuigd, dat de gemeente Enschede zich achter de club heeft geschaard en deze financieel ruimte heeft gegeven om zich opnieuw te financieren, dat een akkoord is gesloten met alle betrokken crediteuren en oud-functionarissen, dat nieuwe financiers uit het regionale bedrijfsleven zijn gevonden die vertrouwen hebben in een (nieuwe) toekomst van FC Twente, dat FC Twente een regeling heeft getroffen met de ECV ten behoeve van de andere eredivisieclubs die door de handelwijze van FC Twente in ieder geval sportief, maar mogelijk ook financieel gedupeerd zijn en dat de supporters van FC Twente zich onvoorwaardelijk achter de club en deze hervormingen hebben geschaard.
13. Waar aan de ene kant de gang van zaken bij FC Twente in het verleden naar het oordeel van de licentiecommissie zonder meer een onvoorwaardelijke intrekking van de licentie rechtvaardigt, heeft zij aan de andere kant oog voor hetgeen ten goede is veranderd bij FC Twente. In dit verband valt te voorzien dat onvoorwaardelijke intrekking van de licentie op dit moment tot disproportionele gevolgen zal leiden. Het is niet ondenkbaar dat onvoorwaardelijke intrekking zal leiden tot een déconfiture van FC Twente omdat de nieuwe financiers afhaken, tot het onbetaald blijven van een groot aantal schuldeisers, tot het verdwijnen van een betaaldvoetbalclub met een belangrijke functie in de regio en tot aanzienlijke extra maatschappelijke schade. Dat FC Twente een zware sanctie over

zichzelf heeft afgeroepen voor haar handelwijze in het verleden, neemt niet weg dat de licentiecommissie beseft dat dergelijke gevolgen voor FC Twente, haar werknemers, haar financiers, haar supporters en het betaald voetbal in de regio, desastreuus kunnen zijn.

14. Nu een boete naar het oordeel van de licentiecommissie een niet te rechtvaardigen, lichte sanctie is voor hetgeen zich in het verleden heeft voorgedaan bij FC Twente en het onvoorwaardelijk intrekken van de licentie naar het oordeel van de licentiecommissie voor het verleden recht doet aan de ernst van de feiten, maar voor de toekomst disproportioneel zou kunnen uitwerken, ziet de licentiecommissie een oplossing door wel de zwaarst mogelijke en door de feiten gerechtvaardigde sanctie op te leggen voor de handelwijze van FC Twente, te weten onvoorwaardelijke intrekking van de licentie, maar tegelijkertijd de disproportionele gevolgen daarvan te beperken door toekenning van een KNVB licentie tot deelname aan de Jupiler league.
15. De licentiecommissie komt tot deze toekenning door een redelijke toepassing van het Licentiereglement en met overeenkomstige toepassing van art. 7 van het Licentiereglement. Hierbij overweegt de licentiecommissie dat FC Twente door uitvoering te geven aan de voorwaarden van het Decemberbesluit te kennen heeft gegeven in aanmerking te willen blijven komen voor een licentie die recht geeft op deelname aan een betaaldvoetbalcompetitie. Naar het oordeel van de licentiecommissie voldoet FC Twente voor de toekomst aan alle relevante licentie-eisen om aan die competitie deel te mogen nemen.
16. De licentiecommissie is van oordeel dat de combinatie van de sanctie en de beperking van de gevolgen daarvan door hernieuwde toelating het meeste recht doet aan de feiten. Zij sanctioneert op passende en proportionele wijze het handelen van FC Twente in het verleden en doet tegelijkertijd recht aan de gerechtvaardigde belangen van FC Twente, haar werknemers, financiers en supporters voor de toekomst. Een gevolg van de hernieuwde toelating is dat de licentiecommissie FC Twente op grond van art. 2 lid 1, onder d, Licentiereglement opnieuw zal indelen in een categorie op basis van het FRS.
17. De licentiecommissie is zich ervan bewust dat zij met deze combinatie van een sanctie en een licentietoekenning de grenzen van het Licentiereglement heeft opgezocht. Ten overvloede wijst de licentiecommissie erop dat zij, gesteld voor de keuze, hetzij alleen een boete, hetzij alleen een onvoorwaardelijke intrekking van de licentie, voor dit laatste zou hebben gekozen. Weliswaar zou dat leiden tot een naar haar oordeel met het oog op de gevolgen disproportionele sanctie, maar de rechtvaardiging van die keuze zou daarin zijn gelegen dat FC Twente het risico van die disproportionele sanctie door haar handelwijze over zich zelf heeft afgeroepen.

Tot besluit

18. In hoeverre de gedragingen van individuen tot tuchtrechtelijke, civielrechtelijke of strafrechtelijke consequenties moeten leiden of voor FC Twente fiscale gevolgen kunnen hebben, staat niet ter beoordeling van de licentiecommissie.